

2017

DELÅRSREGNSKAP 3. KVARTAL

VISJON, VERDIER OG MÅL

Visjon

SpareBank 1 Ringerike Hadeland – den anbefalte banken

Verdier

Nær – Dyktig – Engasjert – Fremtidsrettet

Strategisk hovedmålsetning

Vi skal være et lønnsomt og solid finanskonsern som er attraktiv for kunder, egenkapitalbevisiere, medarbeidere og lokalsamfunnet. Den overordnede strategien skal gjenspeile disse ambisjonene.

04	HOVEDTALL	25	8. ANDRE EIENDELER
06	STYRETS BERETNING	25	9. GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER OG ANSVARLIG LÅNEKAPITAL
DELÅRSREGNSKAP		26	10. ANNEN GJELD OG BALANSEFØRTE FORPLIKTELSE
13	RESULTATREGNSKAP	27	11. KAPITALDEKNING
15	BALANSE	29	12. EGENKAPITALBEVISEIERE OG SPREDNING AV EGENKAPITALBEVIS PER 30.09.2017
16	ENDRING I EGENKAPITAL	30	13. SEGMENTINFORMASJON
18	KONTANTSTRØMOPPSTILLING	31	14. SPAREBANK 1 BOLIGKREDITT AS M.V.
NOTER TIL REGNSKAPET		32	15. VURDERING AV VIRKELIG VERDI PÅ FINANSIELLE INSTRUMENTER
20	1. REGNSKAPSPRINSIPPER	34	16. FINANSIELLE INSTRUMENTER OG MOTREGNING
20	2. VIKTIGE REGNSKAPSESTIMATER OG SKJØNNSMESSIGE VURDERINGER	35	RESULTATER FRA KVARTALSREGNSKAPENE
20	3. FINANSIELL RISIKO	37	ERKLÆRING I HENHOLD TIL VERDIPAPIRHANDLELLOVENS § 5–6
21	4. TAP PÅ UTLÅN, GARANTIER M.V.	38	REVISJONSERKLÆRING
23	5. BRUTTO UTLÅN FORDELT PÅ SEKTOR OG NÆRING		
23	6. INNSKUDD FORDELT PÅ SEKTOR OG NÆRING		
24	7. FINANSIELLE DERIVATER		

HOVEDTALL

RESULTATSAMMENDRAG (Hele tusen kroner)	30.09.2017		30.09.2016		2016	
		%		%		%
Netto renteinntekter	265.847	1,60	256.392	1,65	346.817	1,68
Netto provisjons- og andre inntekter	223.163	1,35	233.971	1,51	301.700	1,46
Netto avkastning på finansielle investeringer	73.292	0,44	105.433	0,68	109.071	0,53
Sum inntekter	562.302	3,39	595.796	3,84	757.588	3,66
Sum driftskostnader	260.707	1,57	244.584	1,57	332.033	1,60
Driftsresultat før tap	301.595	1,82	351.212	2,26	425.556	2,06
Tap på utlån og garantier	3.582	0,02	7.338	0,05	13.961	0,07
Resultat før skatt	298.012	1,80	343.874	2,21	411.594	1,99
Skattekostnad	54.467	0,33	62.821	0,40	84.653	0,41
Periodens resultat	243.546	1,47	281.053	1,81	326.941	1,58
Poster som ikke vil bli reklassifisert til resultat						
Aktuarielle gevinster og tap vedrørende ytelsespensjon	-	-	-	-	-7.647	-
Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	1.785	0,01	-1.409	-0,01	603	-
Skattekostnad	-	-	-	-	1.910	-
Poster som vil bli reklassifisert til resultat						
Endring i virkelig verdi for investeringer tilgjengelig for salg	-8.358	-0,05	-31.686	-0,20	-23.640	-0,11
Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	-	-	302	-	337	-
Sum øvrige resultatposter ført mot egenkapitalen	- 6.573	-0,04	- 32.793	-0,21	-28.436	-0,14
Totalresultat	236.973	1,43	248.260	1,60	298.505	1,44

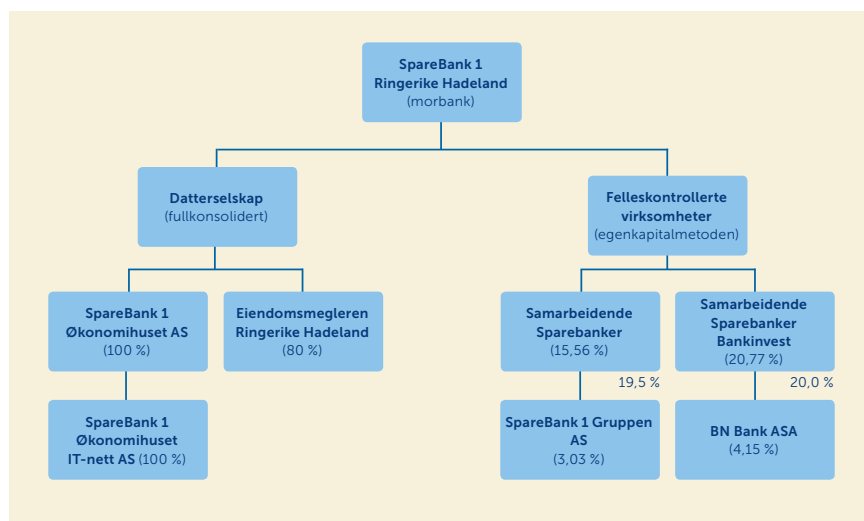
NØKKELTALL	30.09.2017	30.09.2016	2016
Lønnsomhet			
Egenkapitalavkastning	10,5 %	13,5 %	11,7 %
Egenkapitalavkastning (totalresultat)	10,2 %	11,9 %	10,6 %
Kostnadsprosent (morbank)	34,5 %	34,6 %	37,9 %
Kostnadsprosent (konsern)	46,4 %	41,1 %	43,8 %
Balansetall			
Brutto utlån til kunder	18.255.955	17.880.100	17.936.210
Brutto utlån til kunder inkl. SpareBank 1 Boligkreditt	25.115.526	24.092.280	24.345.224
Innskudd fra kunder	13.492.220	12.914.260	12.792.928
Innskuddsdekning	73,9 %	72,2 %	71,3 %
Utlånsvekst siste 12 måneder	2,1 %	7,7 %	6,8 %
Utlånsvekst inkl. SpareBank 1 Boligkreditt	4,2 %	10,5 %	8,2 %
Innskuddsvekst siste 12 måneder	4,5 %	4,5 %	3,4 %
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	22.113.938	20.706.323	20.694.858
Forvaltningskapital	22.643.002	21.584.875	21.653.680
Forvaltningskapital inkl. SpareBank 1 Boligkreditt	29.502.573	27.797.055	28.062.694
Tap og mislighold i % av brutto utlån			
Tapsprosent utlån	0,0 %	0,0 %	0,1 %
Misligholdte engasjement i % av brutto utlån	0,1 %	0,2 %	0,2 %
Andre tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån	0,1 %	0,1 %	0,1 %
Soliditet			
Kapitaldekningsprosent	19,9 %	16,6 %	17,1 %
Kjernekapitaldekningsprosent	18,5 %	15,9 %	15,9 %
Ren kjernekapitalprosent	18,5 %	15,9 %	15,9 %
Kjernekapital	2.558.862	2.113.012	2.121.568
Netto ansvarlig kapital	2.753.964	2.205.459	2.275.414
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage ratio)	11,1 %	9,7 %	9,7 %
Kontor og bemanning			
Antall kontor	5	6	5
Antall årsverk	230,0	223,4	225,8
Egenkapitalbevis	30.09.2017	30.09.2016	2016
Egenkapitalbevisbrøk	97,34 %	97,19 %	97,19 %
Børskurs	193,50	170,00	178,00
Børsverdi mill. kr	3.028	2.371	2.483
Bokført egenkapital per egenkapitalbevis	203,67	198,69	202,18
Resultat pr egenkapitalbevis (kr) (morbank)	18,70	18,34	20,33
Resultat pr egenkapitalbevis (kr) (konsern)	15,05	19,33	22,51
Utbytte pr egenkapitalbevis (kr)	-	-	11,30
Pris / Resultat per egenkapitalbevis annualisert	9,64	6,60	7,91
Pris / Bokført egenkapital	0,95	0,86	0,88

Alle alternative resultatmål er definert i eget vedlegg til finansiell rapportering tilgjengelig på bankens hjemmesider, www.rhbank.no.

STYRETS BERETNING

Konsernet SpareBank 1 Ringerike Hadeland utgjør morbanken, to datterselskaper og to felleskontrollerte virksomheter per 30. september 2017. Konsernet ble i februar 2017 besluttet omstrukturert ved overdragelse av morselskapets aksjer i SpareBank 1 Økonomihuset IT-nett AS til SpareBank 1 Økonomihuset AS.

Resultat hittil i år

(Hele tusen kroner)	Hittil i år 2017	Hittil i år 2016	Endring
Netto renteinntekter	265.847	256.392	9.455
Netto provisjons- og andre inntekter	223.163	233.971	-10.808
Netto resultat fra finansielle eiendeler	73.292	105.433	-32.141
Sum inntekter	562.302	595.796	-33.495
Sum driftskostnader	260.707	244.584	16.123
Resultat før tap	301.595	351.212	-49.617
Tap på utlån og garantier	3.582	7.338	-3.755
Resultat før skatt	298.012	343.874	-45.862

Konsernet SpareBank 1 Ringerike Hadeland oppnådde et resultat før skatt på 298,0 mill. kroner ved utgangen av 3. kvartal 2017 (343,9 mill. kroner ved utgangen av 3. kvartal 2016).

Ved utgangen av 3. kvartal 2016 var det inntektsført spesielle poster på tilsammen 53,4 mill. kroner: Salgsgevinster utgjorde i alt 22,1 mill. kroner, ekstraordinær utdeling fra Visa Norge 12,2 mill. kroner og gevinst ved oppgjør fra salg av eierandeler i Bank 1 Oslo Akershus på 19,1 mill. kroner. I 2017 ble det i 2. kvartal realisert en kursgevinst på egenkapitalbevis i SpareBank 1 Østlandet på 11,4 mill. kroner.

Resultatutviklingen i underliggende virksomhet i konsernet har utviklet seg positivt med god vekst i netto renteinntekter og netto provisjonsinntekter, samt reduserte tapsføringer. Personalkostnader er økt med 12,4 mill. kroner blant annet som følge av finansskatt og utvidelse med nytt eiendomsmeglerkontor.

Morbankens resultat er vesentlig påvirket av praksisendring for utbetaling av utbytte fra SamSpar og SamSpar Bankinvest. Det er i 2017 inntektsført ekstraordinært utbytte på til sammen 52,1 mill. kroner fra de to selskapene. Utbytteutbetaling fra Samsparselskapene vil heretter komme ett år tidligere enn før. Denne praksisendringen påvirker ikke konsernregnskapet.

Resultat i kvartalet

Konsernet SpareBank 1 Ringerike Hadeland oppnådde et resultat før skatt på 104,4 mill. kroner i 3. kvartal 2017 (145,6 mill. kroner i 3. kvartal 2016). Kvartalsresultatet preges av stabile netto renteinntekter, vekst i netto provisjonsinntekter samt stabile resultater fra datterselskapene.

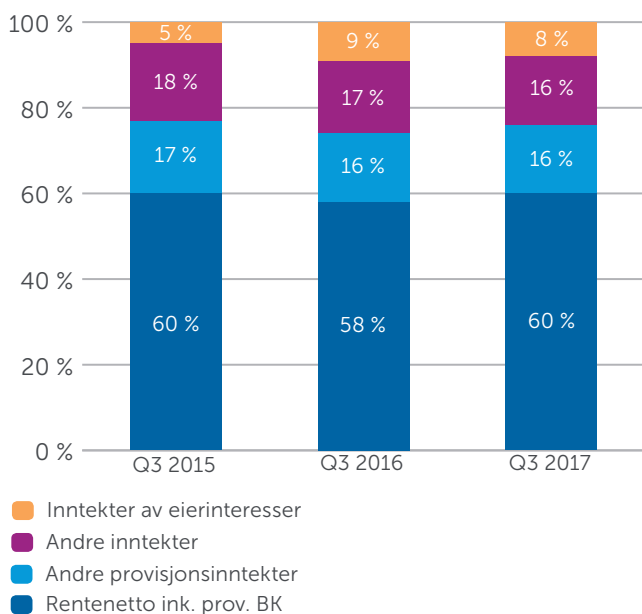
Reduksjonen i netto resultat fra finansielle eiendeler forklares av oppgjør fra salg av aksjer i Bank 1 Oslo

Akershus tilsvarende 19,1 mill. kroner samt store positive verdiendringer på likviditetsportefølje og rentederivater i 2016.

(Hele tusen kroner)	3. kv. 2017	3. kv. 2016	Endring
Netto renteinntekter	91.310	92.478	-1.168
Netto provisjons- og andre inntekter	74.686	71.119	3.567
Netto resultat fra finansielle eiendeler	19.575	60.807	-41.232
Sum inntekter	185.572	224.404	-38.833
Sum driftskostnader	83.305	80.254	3.051
Resultat før tap	102.267	144.150	-41.883
Tap på utlån og garantier	-2.179	-1.477	-702
Resultat før skatt	104.446	145.627	-41.181

Sikringsfondsavgiften for 2016 ble i sin helhet kostnadsført i 1. kvartal 2016 mens den etter forskriftsendring fra 2017 blir periodisert gjennom året med 2,6 mill. kroner per kvartal. Sammenligningstall fra 2016 er ikke omarbeidet.

Netto renteinntekter, provisjonsinntekter og andre inntekter

Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter utgjorde 91,3 mill. kroner i 3. kvartal 2017 (92,5 mill. kroner). Utlånsvolumet inkl. utlån overført til SpareBank 1 Boligkreditt har økt med 1.023 mill. kroner, tilsvarende 4,2 %, siste 12 måneder. Innskuddsvolumene økte i samme periode med 578 mill. kroner, tilsvarende 4,5 %.

Netto provisjonsinntekter utgjorde 46,3 mill. kroner (39,8 mill. kroner), hvorav inntekter fra utlån overført

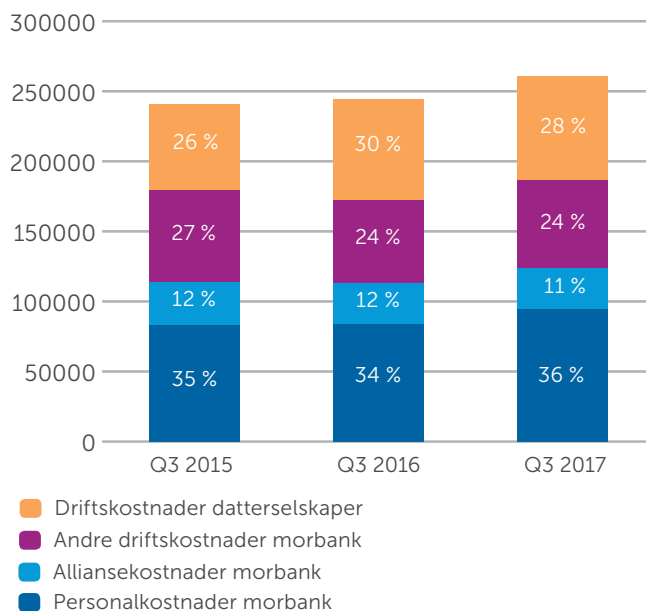
til SpareBank 1 Boligkreditt AS utgjorde 16,6 mill. kroner (11,2 mill. kroner). Provisjonsinntekter fra forsikring, betalingsformidling, plassering og øvrige områder har hatt en vekst på 4,4 % fra 3. kvartal 2016.

Andre driftsinntekter utgjorde 28,4 mill. kroner i 3. kvartal 2017. Dette er en reduksjon på 3,0 mill. kroner fra tilsvarende periode i 2016.

Netto inntekter fra finansielle investeringer

Netto inntekter fra finansielle investeringer utgjorde 4,3 mill. kroner i 3. kvartal 2017 (42,0 mill. kroner). Det ble i 2016 inntektsført oppgjør ved salg av aksjer i Bank 1 Oslo Akershus med gevinst på 19,1 mill. kroner samt store positive verdiendringer på likviditetsportefølje og rentederivater. Inntektene fra eierandeler i felleskontrollert virksomhet er dette kvartalet på samme nivå som i 3. kvartal 2016.

Driftskostnader

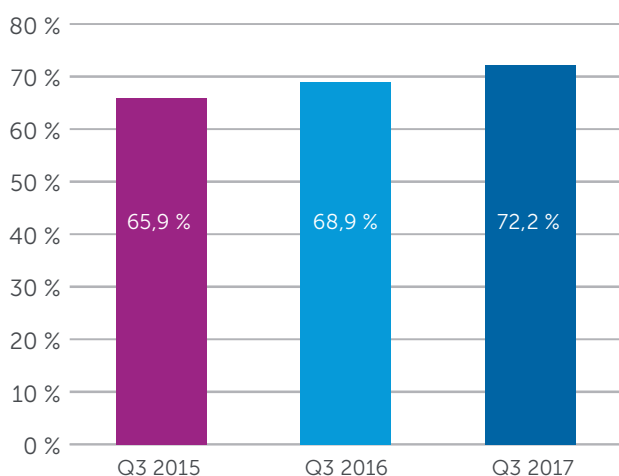
Sum driftskostnader utgjorde 83,3 mill. kroner i 3. kvartal 2017 (80,3 mill. kroner). Kostnadsøkningen skyldes blant annet økte personalkostnader som følge av finansskatt fra 2017, samt kostnader knyttet til utvidelse av eiendomsmevlervirksomheten med ett ytterligere meglerkontor. Målt i forhold til totale inntekter utgjorde driftskostnadene per 3. kvartal 2017 46,4 % (41,1 %). Konsernets målsetting er kostnadsprosent på maksimum 48 % innen 1. halvår 2018.

Styret i banken har med virkning fra 1. juli 2017 besluttet å gjennomføre en 2. gangslukking av bankens ytelsesbaserte pensjonsordninger. Pensjonister og ansatte født til og med 1960 blir værende i ytelsesordningene, mens yngre årsklasser overføres til bankens innskuddspensjonsordning og kompenseres for forskjellen mellom ordningene. Den regnskapsmessige engangseffekten av endringene i pensjonsordning var planlagt ført i 3. kvartal 2017, men utsettes til 4. kvartal 2017 da beslutning om hvem som skal forvalte de ansattes og pensjonistenes fripoliser ennå ikke er fattet.

Kredittrisiko og porteføljeutvikling

Kredittrisiko knyttet til utlånsporteføljen er bankens største risikoområde. Det har de siste årene vært lave tap på utlån og banken følger aktivt opp løpende engasjementer. Kreditter besluttes i henhold til bankens bevilgningsreglement. Overvåking av kredittrisikoen skjer gjennom risikoklassifiseringssystem utviklet i samarbeid med SpareBank 1 Gruppen. Tapsutviklingen er avhengig av den økonomiske utviklingen i Norge generelt og i bankens markedsområder spesielt. 72,2 % av bankens utlån er klassifisert i svært lav eller lav risikoklasse. Fra det lave tapsnivået de siste årene er det sannsynlig at banken vil oppleve en viss økning i tap i kommende perioder. Banken er både inntjenings- og soliditetsmessig forberedt på dette og styret vurderer kredittkvaliteten som generelt stabil og god.

Høy andel i svært lav og lav risikoklasse

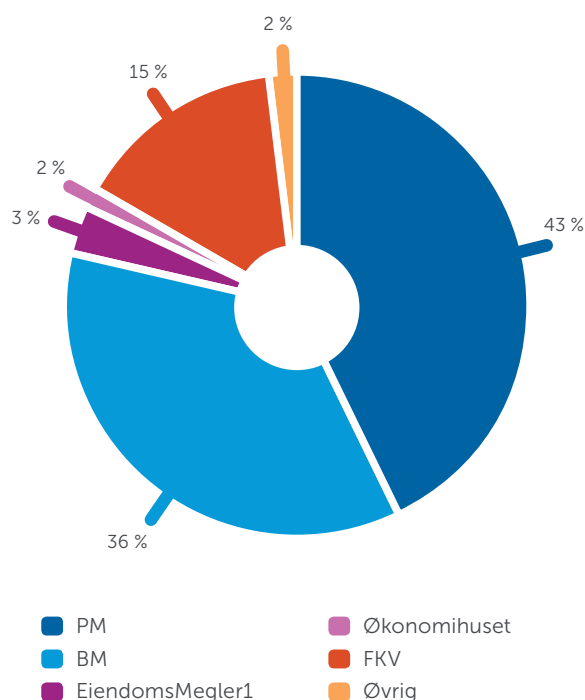
Tap og mislighold

Ved utgangen av 3. kvartal 2017 utgjorde netto avsetning for tap på utlån 81,3 mill. kroner (73,1 mill. kroner). De gruppevisse nedskrivningene er redusert med 1,2 mill. kroner hittil i 2017. Brutto misligholdte utlån per

30. september 2017 utgjorde 28,7 mill. kroner (33,6 mill. kroner), tilsvarende 0,1 % (0,2 %) av brutto utlån.

Forretningsområdene

Resultat før skatt

Personkunder (PM)

(Hele tusen kroner)	3. kv. 2017	3. kv. 2016	Endring
Netto renteinntekter og provisjon BK	63.669	58.645	5.024
Netto andre provisjonsinntekter	22.686	21.609	1.077
Netto andre inntekter	560	980	-420
Driftskostnader	42.216	37.553	4.663
Resultat før tap	44.699	43.681	1.018
Tap på utlån og garantier	-194	-1.785	1.591
Resultat før skatt	44.893	45.466	-573

Tross sterk konkurranse om boliglånskunder har vekst i brutto utlån til kunder vært på 6,9 % siste 12 måneder. Innskudd fra kunder har økt med 4,0 % siste 12 måneder.

Bedriftskunder (BM)

Brutto utlån til bedriftskunder er redusert med 1,1 % siste 12 måneder. Reduksjon i utlånsvolumet tilskrives i hovedsak noen større innfrielses av syndikatlån og nedreguleringer av byggelån til prosjekter som er realisert. Innskudd fra bedriftskunder er økt med 5,1 % siste

12 måneder. Bedret kundemargin har ført til veksten i netto renteinntekter.

(Hele tusen kroner)	3. kv. 2017	3. kv. 2016	Endring
Netto renteinntekter og provisjon BK	45.426	47.267	-1.841
Netto andre provisjonsinntekter	7.068	7.395	-327
Netto andre inntekter	610	370	240
Driftskostnader	17.767	16.756	1.011
Resultat før tap	35.337	38.276	-2.939
Tap på utlån og garantier	-1.985	308	-2.293
Resultat før skatt	37.322	37.968	-646

Datterselskaper og felleskontrollerte virksomheter

Resultat før skatt fra datterselskaper innregnet i konsernets resultater utgjør 5,0 mill. kroner i 3. kvartal 2017 (6,8 mill. kroner), herav 3,4 mill. kroner (4,9 mill. kroner) fra eiendomsmegler-virksomhet og 1,7 mill. kroner (1,9 mill.) fra regnskaps- og IT-tjenester.

Innregnet resultat fra felleskontrollerte virksomheter utgjør 15,2 mill. kroner 3. kvartal 2017 (15,9 mill. kroner).

Finansiering og likviditet

Bankens primære finansieringskilde består av innskudd fra kunder. Per 30. september 2017 utgjorde andel innskudd av bankens balanseførte utlån 73,9 % (72,2 %). Bankens øvrige finansiering består hovedsakelig av verdipapirgjeld og ansvarlig kapital. Konsernets samlede verdipapirgjeld utgjorde 5.333 mill. kroner per 30. september 2017 (5.348 mill. kroner). Banken har hatt god tilgang til finansiering i kvartalet.

Banken har meget god likviditet ved utgangen av 3. kvartal 2017. Innskudd i Norges Bank og andre kredittinstitusjoner utgjør til sammen 1.468 mill. kroner (1.286 mill. kroner) og bankens portefølje av sertifikater og obligasjoner utgjør 1.836 mill. kroner (1.325 mill. kroner). LCR (Liquidity Coverage Ratio) per 30. september 2017 utgjør 174 %, godt over lovkravet på 80 %.

Kapitaldekning

Banken gjennomførte i løpet av 2. kvartal 2017 forhøyelse av eierandelskapitalen gjennom en rettet emisjon, en reparasjonsemisjon og en ansattemisjon. Til sammen ble det emittert 1.703.753 nye egenkapitalbevis og bankens egenkapital ble netto styrket med 303 mill. kroner.

Formålet med emisjonene var å styrke bankens egenkapital og vekstevne. Styret ser gode muligheter for kontrollert og lønnsom vekst i tiden som kommer. Implementering av vedtatte endringer i myndighetskrav medfører også økt kapitalbehov.

Per 30. september 2017 var bankens rene kjernekapitaldekning 18,5 % (15,9 %). Eks. overgangsregler var bankens rene kjernekapitaldekning 18,1 % per 30. september 2017 (14,9 %). Netto ansvarlig kapital utgjorde 2.754 mill. kroner (2.205 mill. kroner). SpareBank 1 Ringerike Hadeland benytter standardmetoden for kredittrisiko og basismetoden for operasjonell risiko. Styret har fastsatt mål for ren kjernekapitaldekning for banken og konsernet på minimum 15 %. Uvektet kjernekapitalandel per 30. september 2017 utgjør 11,1 % (9,7 %).

Vesentlige transaksjoner med nærstående parter

Det har, foruten av omstrukturering av konsernet ved overdragelse av morselskapets aksjer i SpareBank 1 Økonomihuset IT-nett AS til SpareBank 1 Økonomihuset AS, ikke vært gjennomført transaksjoner med nærstående parter som har hatt vesentlig betydning for virksomhetens stilling eller resultat i løpet av rapporteringsperioden.

Utsiktene fremover

Etter flere år med svak utvikling i norsk økonomi har veksten tatt seg opp. Oppgangen er drevet av sveket kronekurs, lave renter, høye boliginvesteringer og ekspansiv finanspolitikk. Veksten i husholdningenes konsum har også bidratt stadig mer positivt. Sysselsettingen har økt og arbeidsledigheten har avtatt videre.

I siste pengepolitiske rapport (PPR 3/17) forventer Norges Bank at produksjon og aktivitet vil ta seg gradvis opp og nå et normalt nivå i 2020. Norges Bank varslet samtidig at de vil holde renten uendret på 0,50 % de neste par årene for så å heve den gradvis fra 2019. Styret forventer at utviklingen i konsernets markedsområder vil gjenspeile veksten i norsk økonomi.

Boligprisveksten nasjonalt har avtatt gjennom 2017, særlig i de større byene. Innstramminger i boliglånsforskriften, i kombinasjon med den kraftige økningen i nyboligbyggingen det siste året, er viktige forklaringsfaktorer på utviklingen. Boligprisene i konsernets markedsområder steg betydelig i 2016 mens utviklingen har vært noe mer avdempet gjennom 2017. Vi forventer at boligprisene i våre områder i tiden som kommer vil

vise en moderat økning med en veksttakt noe over den nasjonale boligprisveksten.

Det er besluttet store løft i infrastrukturen i vår region for å knytte regionen nærmere opp mot Oslo, både gjennom utbedringer i RV4 og E16 og gjennom Ringeriksbanen. Vi forventer god utvikling og god vekst i vår region som følge av disse forbedringene.

De vellykkede egenkapitlemisjonene i 2. kvartal 2017 har lagt et godt grunnlag for at banken kan ta del i den forventede veksten i bankens markedsområde. Styrets vurdering er at dette på sikt bidrar til å sikre eierne en tilfredsstillende avkastning og at banken styrker sin markedsposisjon i regionen.

Kunders bruk av bank er i stadig endring – fra manuelle til selvbetjente tjenester. Dette er en ønsket utvikling,

både fra kunders og finansnæringens side. Økonomisk rådgivning blir i større grad bankenes satsningsområde knyttet til bankkontoret.

Digitaliseringen av banknæringen fører til ny tenkemåte rundt bankens nærhetsbegrep fra fysisk nærhet til nærhet i alle kanaler, så vel fysiske som digitale. Kombinasjonen mellom bankens unike lokalkompetanse og SpareBank 1s sterke digitale posisjon gjør banken godt rustet for en digital fremtid.

Effektiv drift og inntekter fra mange produkt- og tjenesteområder bidrar sammen med volumvekst til en forventning om fortsatt god inntjening.

Styret er godt fornøyd med konsernets utvikling hittil i 2017.

Hønefoss, 25. oktober 2017

I styret for SpareBank 1 Ringerike Hadeland

Oscar Engeli (sign)
Leder

Anne Cathrine Frøstrup (sign)
Nestleder

Bjørn Haugen Morstad (sign)

Svein Oftedal (sign)

Kjell Baug (sign)

Hege Marie Syversen (sign)

Liv Bente Kildal (sign)

Gunnar Bergan (sign)

Steinar Haugli (sign)
Adm. banksjef

DELÅRSREGNSKAP

Resultatregnskap

MORBANK					KONSERN						
2016	3. kvartal 2016	3. kvartal 2017	01.01-30.09.16	01.01-30.09.17	(Hele tusen kroner)	Note	01.01-30.09.17	01.01-30.09.16	3. kvartal 2017	3. kvartal 2016	2016
601.569	152.027	152.305	448.658	452.712	Renteinntekter		452.684	448.641	152.298	152.039	601.551
255.362	59.709	61.133	192.666	187.200	Rentekostnader		186.837	192.249	60.988	59.561	254.734
346.207	92.318	91.172	255.992	265.512	Netto renteinntekter		265.847	256.392	91.310	92.478	346.817
162.100	41.807	48.417	121.821	133.383	Provisjonsinntekter		133.383	121.821	48.417	41.807	162.100
8.504	2.034	2.083	5.990	5.902	Provisjonskostnader		5.902	5.990	2.083	2.034	8.504
14.780	1.623	988	13.849	2.820	Andre driftsinntekter		95.681	118.140	28.352	31.346	148.104
168.376	41.396	47.322	129.680	130.302	Netto provisjons- og andre inntekter		223.163	233.971	74.686	71.119	301.700
23.906	1.637	7	23.899	12.602	Utbytte		12.602	25.260	7	2.997	25.273
51.071	-	-	51.071	114.734	Inntekter av eierinteresser		43.094	43.829	15.223	15.859	58.969
24.829	41.952	4.346	36.345	17.596	Netto resultat fra andre finansielle investeringer		17.596	36.345	4.346	41.952	24.829
99.806	43.589	4.352	111.314	144.932	Netto restultat fra finansielle eiendeler		73.292	105.433	19.575	60.807	109.071
614.389	177.302	142.846	496.986	540.746	Sum inntekter		562.302	595.796	185.572	224.404	757.588
112.984	28.290	32.470	83.779	94.658	Personalkostnader		157.668	145.278	51.769	49.349	196.834
13.254	3.295	2.123	9.980	8.287	Ordinære avskrivninger		8.971	10.620	2.346	3.503	14.111
106.424	24.175	26.257	78.269	83.695	Andre driftskostnader		94.069	88.686	29.190	27.402	121.087
232.663	55.759	60.849	172.028	186.639	Sum driftskostnader		260.707	244.584	83.305	80.254	332.033
381.726	121.543	81.997	324.958	354.107	Resultat før tap		301.595	351.212	102.267	144.150	425.556
13.961	-1.477	-2.179	7.338	3.582	Tap på utlån og garantier	4	3.582	7.338	-2.179	-1.477	13.961
367.764	123.020	84.176	317.621	350.525	Resultat før skatt		298.012	343.874	104.446	145.627	411.594
76.015	19.905	19.965	54.443	49.876	Skattekostnad		54.467	62.821	21.177	21.594	84.653
291.750	103.115	64.211	263.178	300.649	Periodens resultat		243.546	281.053	83.269	124.033	326.941
-	-	-	-	-	Ikke-kontrollerende eierinteresser		1.559	3.664	514	729	3.966
20,33	7,19	3,99	18,34	18,70	Resultat pr egenkapitalbevis		15,05	19,33	5,15	8,59	22,51

Utvidet resultatregnskap

MORBANK					KONSERN						
2016	3. kvartal 2016	3. kvartal 2017	01.01- 30.09.16	01.01- 30.09.17	(Hele tusen kroner)	Note	01.01- 30.09.17	01.01- 30.09.16	3. kvartal 2017	3. kvartal 2016	2016
291.750	103.115	64.211	263.178	300.649	Resultat for perioden		243.546	281.053	83.269	124.033	326.941
					<i>Poster som ikke vil bli reklassifisert til resultat</i>						
-7.491	-	-	-	-	Aktuarielle gevinster og tap vedrørende ytelsespensjon		-	-	-	-	-7.647
-	-	-	-	-	Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet		1.785	-1.409	116	268	603
1.873	-	-	-	-	Skatt		-	-	-	-	1.910
					<i>Poster som vil bli reklassifisert til resultat</i>						
-23.640	-15.097	-7	-31.686	-8.358	Endring i virkelig verdi for invest. holdt for salg		-8.358	-31.686	-7	-15.097	-23.640
-	-	-	-	-	Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet		-	302	-	-	337
-29.259	-15.097	-7	-31.686	-8.358	Sum øvrige resultatposter ført mot egenkapitalen		-6.573	-32.793	109	-14.829	-28.436
262.491	88.018	64.204	231.493	292.291	Totalresultat		236.973	248.260	83.378	109.204	298.505
-	-	-	-	-	Herav ikke-kontrollerende eierinteresser		1.559	3.664	514	729	3.942
18,29	6,13	3,99	16,13	18,18	Totalresultat pr egenkapitalbevis		14,64	17,04	5,15	7,56	20,53

Balanse

MORBANK				KONSERN			
31.12.2016	30.09.2016	30.09.2017	(Hele tusen kroner)	Note	30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016
99.233	93.785	95.459	Kontanter og fordringer på sentralbanker		95.459	93.785	99.233
884.753	1.191.761	1.372.509	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		1.372.526	1.191.766	888.767
17.937.919	17.881.854	18.257.527	Brutto utlån til og fordringer på kunder	5,15	18.255.955	17.880.100	17.936.210
-12.448	-10.774	-15.590	- Individuelle nedskrivninger	4	-15.590	-10.774	-12.448
-66.858	-62.365	-65.681	- Nedskrivninger på grupper av utlån	4	-65.681	-62.365	-66.858
17.858.614	17.808.715	18.176.255	Netto utlån til kunder		18.174.683	17.806.961	17.856.905
1.603.121	1.325.027	1.836.447	Sertifikater og obligasjoner	15	1.836.447	1.325.027	1.603.121
28.307	36.095	22.089	Finansielle derivater	7,15	22.089	36.095	28.307
567.685	521.136	530.084	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	15	530.288	521.337	567.886
166.314	166.314	222.337	Investering i eierinteresser		374.698	353.867	371.056
63.983	63.983	63.983	Investering i konsernselskaper		-	-	-
66.298	67.718	60.936	Eiendom, anlegg og utstyr		66.381	73.038	71.784
20.205	22.810	20.205	Utsatt skattefordel		17.977	22.869	17.977
3.183	4.083	1.383	Goodwill og andre immaterielle eiendeler		63.355	66.026	65.037
46.626	53.271	48.594	Andre eiendeler	8	89.099	94.102	83.608
21.408.322	21.354.698	22.450.283	Eiendeler		22.643.002	21.584.875	21.653.680
12.823.290	12.944.778	13.510.324	Innskudd fra og gjeld til kunder	6	13.492.220	12.914.260	12.792.928
5.432.686	5.348.191	5.333.285	Gjeld stiftet ved ustedelse av verdipapirer	9,15	5.333.285	5.348.191	5.432.686
20.716	32.471	18.452	Finansielle derivater	7,15	18.452	32.471	20.716
213.441	192.170	237.367	Annen gjeld og balanseførte forpliktelser	10	269.939	232.803	249.871
250.381	200.278	250.316	Ansvarlig lånekapital	9	250.316	200.278	250.381
18.740.514	18.717.888	19.349.745	Sum gjeld		19.364.212	18.728.003	18.746.582
1.394.665	1.394.665	1.565.041	Egenkapitalbevis		1.565.041	1.394.665	1.394.665
361.134	361.134	489.177	Overkursfond		489.177	361.134	361.134
673.581	553.963	673.581	Utjevningsfond		673.581	553.963	673.581
157.597	-	-	Avsatt utbytte		-	-	160.797
4.563	-	-	Avsatt til gaver		-	-	4.563
69.456	65.993	69.456	Grunnfond		69.456	65.993	69.456
885	885	5.066	Kompensasjonsfond		5.066	885	885
5.927	260.171	298.217	Annen egenkapital		472.296	474.696	236.202
-	-	-	Ikke-kontrollerende eierinteresser		4.173	5.536	5.814
2.667.808	2.636.810	3.100.538	Sum egenkapital	12	3.278.790	2.856.871	2.907.098
21.408.322	21.354.698	22.450.283	Gjeld og egenkapital		22.643.002	21.584.875	21.653.680

Hønefoss, 25. oktober 2017

I styret for SpareBank 1 Ringerike Hadeland

Oscar Engeli (sign)
Leder

Anne Cathrine Frøstrup (sign)
Nestleder

Bjørn Haugen Morstad (sign)

Svein Oftedal (sign)

Kjell Baug (sign)

Hege Marie Syversen (sign)

Liv Bente Kildal (sign)

Gunnar Bergan (sign)

Steinar Haugli (sign)
Adm. banksjef

Endring i egenkapital

MORBANK

(Hele tusen kroner)	Eier- andels- kapital ¹	Overkurs- fond	Ut- jevnings- fond	Grunn- fonds- kapital	Komp.- fond	Fond for urealiserte gevinster	Annen egen- kapital	Avsatt utbytte	Avsatt gaver	Sum egen- kapital
Egenkapital 31.12.15	1.394.665	361.134	553.963	65.992	885	50.310	-21.632	108.784	3.150	2.517.251
Periodens resultat	-	-	-	-	-	8.709	254.470	-	-	263.178
Utvidede resultatposter										
Netto aktuarielle gevinster og tap	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Endring i virkelig verdi for investeringer holdt for salg	-	-	-	-	-	-31.686	-	-	-	-31.686
Sum utvidede resultatposter	-	-	-	-	-	-31.686	-	-	-	-31.686
Totalresultat	-	-	-	-	-	-22.977	254.470	-	-	231.493
Transaksjoner med eierne										
Utdelt utbytte for 2015	-	-	-	-	-	-	-	-108.784	-	-108.784
Utdelt gavefond 2015	-	-	-	-	-	-	-	-	-3.150	-3.150
Sum transaksjoner med eierne	-	-	-	-	-	-	-	-108.784	-3.150	-111.934
Egenkapital 30.09.16	1.394.665	361.134	553.963	65.992	885	27.333	232.838	-	-	2.636.810
Egenkapital 31.12.16	1.394.665	361.134	673.582	69.456	885	27.558	-21.632	157.597	4.563	2.667.808
Periodens resultat	-	-	-	-	-	1.607	299.042	-	-	300.649
Utvidede resultatposter										
Endring i virkelig verdi for investeringer holdt for salg	-	-	-	-	-	-8.358	-	-	-	-8.358
Sum utvidede resultatposter	-	-	-	-	-	-8.358	-	-	-	-8.358
Totalresultat	-	-	-	-	-	-6.751	299.042	-	-	292.291
Transaksjoner med eierne										
Emisjon egenkapitalbevis ²	170.376	128.043	-	-	4.181	-	-	-	-	302.599
Besluttet utbytte for 2016	-	-	-	-	-	-	-	-157.597	-	-157.597
Utdelt gavefond 2016	-	-	-	-	-	-	-	-	-4.563	-4.563
Sum transaksjoner med eierne	170.376	128.043	-	-	4.181	-	-	-157.597	-4.563	140.439
Egenkapital 30.09.17	1.565.041	489.177	673.582	69.456	5.066	20.807	277.410	-	-	3.100.538

1. Pr 30.09.2017 består eierandelskapitalen av 15.650.405 egenkapitalbevis à NOK 100.

2. Emisjonsutgifter på MNOK 10,4 er trukket fra overkurs.

KONSERN

(Hele tusen kroner)	Eier- andels- kapital ¹	Overkurs- fond	Ut- jevnings- fond	Grunn- fonds- kapital	Komp.- fond	Fond for urealiserte gevinster	Annen egen- kapital	Avsatt utbytte	Avsatt gaver	Sum	Ikke- kontroll- erende eier- interesser	Sum egen- kapital
Egenkapital 31.12.15	1.394.665	361.134	553.963	65.992	885	25.196	181.985	110.684	3.150	2.697.654	3.772	2.701.425
Omarbeidet egenkapital per 01.01.2016 ³	1.394.665	361.134	553.963	65.992	885	25.196	202.987	110.684	3.150	2.718.656	3.772	2.722.427
Periodens resultat	-	-	-	-	-	8.709	268.680	-	-	277.389	3.664	281.053
Utvidede resultatposter												
Netto aktuarielle gevinster og tap	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Endring i virkelig verdi for investeringer holdt for salg	-	-	-	-	-	-31.686	-	-	-	-31.686	-	-31.686
Andre inntekter og kostnader tilknyttet felleskontrollert virksomhet	-	-	-	-	-	302	-1.409	-	-	-1.107	-	-1.107
Sum utvidede resultatposter	-	-	-	-	-	-31.384	-1.409	-	-	-32.793	-	-32.793
Totalresultat	-	-	-	-	-	-22.675	288.289	-	-	265.614	3.664	269.279
Transaksjoner med eierne												
Utdelt utbytte for 2015	-	-	-	-	-	-	1.900	-110.684	-	-108.784	-1.900	-110.684
Utdelt gavefond 2015	-	-	-	-	-	-	-	-	-3.150	-3.150	-	-3.150
Sum transaksjoner med eierne	-	-	-	-	-	-	1.900	-110.684	-3.150	-111.934	-1.900	-113.834
Egenkapital 30.09.16	1.394.665	361.134	553.963	65.992	885	2.521	472.175	-	-	2.851.334	5.536	2.856.871
Egenkapital 31.12.16	1.394.665	361.134	673.582	69.456	885	2.782	233.421	160.797	4.563	2.901.283	5.814	2.907.098
Periodens resultat	-	-	-	-	-	1.607	240.380	-	-	241.987	1.559	243.546
Utvidede resultatposter												
Endring i virkelig verdi for investeringer holdt for salg	-	-	-	-	-	-8.358	-	-	-	-8.358	-	-8.358
Andre inntekter og kostnader tilknyttet felleskontrollert virksomhet	-	-	-	-	-	-	1.785	-	-	1.785	-	1.785
Sum utvidede resultatposter	-	-	-	-	-	-8.358	1.785	-	-	-6.573	-	-6.573
Totalresultat	-	-	-	-	-	-6.751	242.185	-	-	235.413	1.559	236.973
Transaksjoner med eierne												
Emisjon egenkapitalbevis ²	170.376	128.043	-	-	4.181	-	-	-	-	302.619	-	302.619
Utdelt utbytte for 2016	-	-	-	-	-	-	3.200	-160.797	-	-157.597	-3.200	-160.797
Utdelt gavefond 2016	-	-	-	-	-	-	-	-	-4.563	-4.563	-	-4.563
Sum transaksjoner med eierne	170.376	128.043	-	-	4.181	-	3.200	-160.797	-4.563	140.459	-3.200	137.259
Egenkapital 30.09.17	1.565.041	489.177	673.582	69.456	5.066	-3.970	476.265	-	-	3.274.617	4.173	3.278.790

1. Pr 30.09.2017 består eierandelskapitalen av 15.650.405 egenkapitalbevis à NOK 100.

2. Emisjonsutgifter på MNOK 10,4 er trukket fra overkurs.

3. Direkteføringen mot egenkapitalen er tilknyttet investeringen i Samarbeidende Sparebanker AS.

Kontantstrømoppstilling

MORBANK			(Hele tusen kroner)	KONSERN		
2016	01.01-30.09.16	01.01-30.09.17		01.01-30.09.17	01.01-30.09.17	2016
-1.154.460	-1.075.156	-320.408	Brutto utlån til kunder	-320.544	-1.075.289	-1.154.638
560.445	417.868	419.013	Renteinnbetalinger på utlån til kunder	418.971	417.823	560.386
431.798	553.286	687.035	Innskudd fra kunder	703.289	543.785	418.443
-118.366	-11.326	-38.688	Renteutbetalinger på innskudd fra kunder	-38.324	-10.954	-117.743
-250.306	-557.315	-487.756	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	-487.756	-557.315	-250.306
12.591	7.776	8.670	Renter på utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	8.670	7.776	12.591
-444.151	-166.600	-192.674	Sertifikater og obligasjoner	-192.674	-166.600	-444.151
18.998	14.264	16.998	Renteinnbetalinger på sertifikater og obligasjoner	16.998	14.264	18.998
9.542	13.016	13.269	Renteutbetaling derivater	13.269	13.016	9.542
154.091	117.279	126.395	Provisjonsinnbetalinger	230.727	244.137	294.486
-136.434	-124.946	-144.240	Utbetalinger til lønn	-203.199	-175.008	-221.022
-105.764	-84.227	-88.153	Andre utbetalinger til drift	-142.327	-125.991	-139.240
-65.105	-62.732	-60.329	Betalt skatt	-65.724	-66.049	-70.889
-8.487	-19.848	-17.977	Andre tidsavgrensninger	-19.706	-18.526	-11.637
-1.095.609	-978.662	-78.845	A Netto likviditetsendring fra operasjonelle aktiviteter	-78.329	-954.933	-1.095.181
-872	-437	-145	Investering i varige driftsmidler	-661	-11.900	-833
15.952	15.902	1.836	Innbetaling fra salg av varige driftsmidler	1.836	15.902	27.745
-112.898	-110.983	-66.527	Utbetaling til investeringer i aksjer og fond	-66.527	-110.983	-112.898
22.671	9.981	67.328	Innbetaling fra salg av aksjer og fond	67.328	9.981	22.671
74.969	74.606	119.087	Utbytte fra investeringer i aksjer	119.087	62.341	62.710
-177	-10.930	121.579	B Netto likviditetsendring investering	121.063	-34.659	-604
2.375.000	1.975.000	470.000	Opptak av gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	470.000	1.975.000	2.375.000
-1.109.000	-798.000	-554.025	Tilbakebetaling - utstedelse av verdipapirer	-554.025	-798.000	-1.109.000
50.000	-	-	Opptak av ansvarlig lånekapital	-	-	50.000
-116.304	-90.275	-97.503	Renteutbetalinger på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-97.503	-90.275	-116.304
-5.248	-3.918	-5.054	Renteutbetalinger på ansvarlig lånekapital	-5.054	-3.918	-5.248
-	-	302.600	Emisjon eierandelskapital (netto)	302.600	-	-
-111.934	-111.934	-162.525	Utbetaling til utbytte og gavefond	-162.525	-111.934	-111.934
1.082.515	970.873	-46.507	C Netto likviditetsendring finansiering	-46.507	970.873	1.082.515
-13.271	-18.719	-3.773	A+B+C Netto endring likvider i året	-3.773	-18.719	-13.271
112.504	112.504	99.233	Inngående likviditetsbeholdning	99.233	112.504	112.504
99.233	93.785	95.460	Utgående likviditetsbeholdning	95.460	93.785	99.233
			Likviditetsbeholdning spesifisert			
99.233	93.785	95.459	Kontanter og fordringer på sentralbanken	95.459	93.785	99.233
99.233	93.785	95.459	Likviditetsbeholdning sist i mnd	95.459	93.785	99.233

NOTER TIL REGNSKAPET

Note 1

Regnskapsprinsipper

SpareBank 1 Ringerike Hadeland sitt selskaps- og konsernregnskap er utarbeidet i samsvar med IAS 34 «Delårsrapportering». Delårsregnskapet omfatter ikke all informasjon som kreves i et fullstendig årsregnskap og bør leses i sammenheng med årsregnskapet for 2016. Års- og delårsregnskapene er utarbeidet i samsvar med IFRS, godkjent av EU.

Alle tall er i hele 1.000 om ikke annet er angitt. Funksjonell valuta og presentasjonsvaluta er NOK.

I tråd med rundskriv 12/2015 fra Finanstilsynet bokførte banken hele sikringsfondsavgiften for 2016 i januar, tilsvarende 9,6 mill. kroner. Finanstilsynet har, jfr rundskriv 15/2016, endret Forskrift 6. mai 1997 nr. 429 om innbetaling av avgift til Bankenes sikringsfond. Endringen tredde i kraft 1. januar 2017, og innebærer at sikringsfondsavgiften skal periodiseres gjennom året. Sammenligningstall fra 2016 er ikke omarbeidet. Til sammenligning var kostnaden til sikringsfondsavgiften per 30.september 2017 på 7,8 mill. kr. Kostnaden er klassifisert som rentekostnad.

Note 2

Viktige regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger

Ved utarbeidelse av delårsregnskapet foretar ledelsen estimater, skjønnsmessige vurderinger og tar forutsetninger som påvirker effekten av anvendelsen av regnskapsprinsipper. Dette vil derfor påvirke regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og

kostnader. I årsregnskapet er det redegjort nærmere for vesentlige estimater og forutsetninger i note 3 Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper.

Note 3

Finansiell risiko

Finansiell risiko og risikostyring er beskrevet i årsregnskapet blant annet i note 6, 7 til 14 (for kredittrisiko), note 15 (markedsrisiko) og note 16 (likviditetsrisiko) som

sammen med informasjon i denne delårsrapporten i all vesentlighet er dekkende for den finansielle risiko per 30.09.2017.

Note 4

Tap på utlån, garantier m.v.

Periodens tapskostnader

MORBANK				KONSERN		
31.12.16	30.09.16	30.09.17	(Hele tusen kroner)	30.09.17	30.09.16	31.12.16
-7.267	-8.940	2.643	Periodens endring i individuelle nedskrivninger	2.643	-8.940	-7.267
7.316	2.821	-1.177	Periodens endring i gruppenedskrivninger	-1.177	2.821	7.316
456	372	162	Periodens endring i amortiseringseffekter	162	372	456
14.026	13.544	2.227	Periodens konstaterte tap hvor det tidligere er tapsavsatt	2.227	13.544	14.026
1.025	864	440	Periodens konstaterte tap hvor det tidligere ikke er tapsavsatt	440	864	1.025
-1.595	-1.324	-713	Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	-713	-1.324	-1.595
13.961	7.337	3.582	Periodens tapskostnader	3.582	7.337	13.961

Individuelle nedskrivninger *

MORBANK				KONSERN		
31.12.16	30.09.16	30.09.17	(Hele tusen kroner)	30.09.17	30.09.16	31.12.16
20.214	20.214	12.948	Individuelle nedskrivninger ved 01.01	12.948	20.214	20.214
-14.026	-13.544	-2.227	- konstaterte tap i perioden på utlån,garantier m.v. hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	-2.227	-13.544	-14.026
-3.108	-3.108	-4.309	- tilbakeføring av tidligere års nedskrivning	-4.309	-3.108	-3.108
9.763	7.668	9.387	+ tapsavs. på engasjement hvor det tidligere ikke er tapsavsatt	9.387	7.668	9.763
249	249		+ økning i nedskrivninger på engasjement hvor det tidligere er gjort individuelle nedskrivninger		249	249
-144	-205	-209	amortiseringseffekter	-209	-205	-144
12.948	11.274	15.590	Individuelle nedskrivninger ved slutten av perioden	15.590	11.274	12.948

* Individuelle nedskrivninger på garantier er oppført i balansen under «Annen gjeld» og utgjør pr. Q3 17 kr 0.–
Pr. 31.12.16 og 30.09.16 utgjorde avsetningene henholdsvis kr 500.000.–

Gruppenedskrivninger

MORBANK				KONSERN		
31.12.16	30.09.16	30.09.17	(Hele tusen kroner)	30.09.17	30.09.16	31.12.16
59.542	59.544	66 858	Gruppenedskrivninger for dekning av tap på utlån,garantier m.v. IB	66 858	59.544	59.542
7.316	2.821	- 1 177	+ Periodens gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån,garantier m.v.	- 1 177	2.821	7.316
66 858	62 365	65 681	Gruppenedskrivninger for dekning av tap på utlån, garantier m.v. UB	65 681	62.365	66.858

Misligholdte engasjement

MORBANK				KONSERN		
31.12.16	30.09.16	30.09.17	(Hele tusen kroner)	30.09.17	30.09.16	31.12.16
42.106	33.636	28.747	Brutto misligholdte engasjement over 90 dager	28.747	33.636	42.106
-5.503	-3.826	-3.027	Individuelle nedskrivninger	-3.027	-3.826	-5.503
36.603	29.810	25.720	Netto misligholdte engasjement	25.720	29.810	36.603
13,1 %	11,4 %	10,5 %	Avsetningsgrad	10,5 %	11,4 %	13,1 %
0,2 %	0,2 %	0,1 %	Brutto misligholdte engasjement i % av brutto utlån	0,1 %	0,2 %	0,2 %

Øvrige tapsutsatte engasjement

MORBANK				KONSERN		
31.12.16	30.09.16	30.09.17	(Hele tusen kroner)	30.09.17	30.09.16	31.12.16
17.907	15.870	24.244	Øvrige tapsutsatte engasjement	24.244	15.870	17.907
-7.446	-7.447	-12.564	Individuelle nedskrivninger	-12.564	-7.447	-7.446
10.461	8.423	11.680	Netto tapsutsatte engasjement	11.680	8.423	10.461
41,6 %	46,9 %	51,8 %	Avsetningsgrad	51,8 %	46,9 %	41,6 %
0,1 %	0,1 %	0,1 %	Øvrige tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån	0,1 %	0,1 %	0,1 %

Note 5

Brutto utlån fordelt på sektor og næring

MORBANK			(Hele tusen kroner)	KONSERN		
31.12.16	30.09.16	30.09.17		30.09.17	30.09.16	31.12.16
10.386.760	10.169.219	10.780.884	Lønnstakere o.l	10.780.884	10.169.219	10.386.760
871.076	902.130	837.369	Primærnæringen	837.369	902.130	871.076
250.122	295.136	301.325	Industri	301.325	295.136	250.122
1.190.338	1.191.674	1.194.323	Bygg- og anleggsvirksomhet	1.194.323	1.191.674	1.190.338
197.289	208.365	174.833	Varehandel	174.833	208.365	197.289
72.605	89.004	51.795	Transport og lagring	51.795	89.004	72.605
142.289	145.459	138.609	Hotell og restaurantdrift	138.609	145.459	142.289
286.594	354.449	342.526	Forretningsmessig tjenesteyting	342.526	354.449	286.594
4.102.809	4.086.678	4.056.445	Omsetning/drift eiendommer	4.054.873	4.084.924	4.101.100
394.318	396.124	336.001	Diverse næringer	336.001	396.124	394.318
43.720	43.616	43.417	Påløpte renter	43.417	43.616	43.720
17.937.919	17.881.854	18.257.527	Sum utlån fordelt på sektor og næring	18.255.955	17.880.100	17.936.210
-12.448	-10.774	-15.590	Individuelle nedskrivninger	-15.590	-10.774	-12.448
-66.858	-62.365	-65.681	Gruppevisse nedskrivninger	-65.681	-62.365	-66.858
17.858.614	17.808.715	18.176.255	Sum balanseført netto utlån	18.174.683	17.806.961	17.856.905

Note 6

Innskudd fordelt på sektor og næring

MORBANK			(Hele tusen kroner)	KONSERN		
31.12.16	30.09.16	30.09.17		30.09.17	30.09.16	31.12.16
9.373.288	9.079.449	9.358.552	Lønnstakere o.l	9.358.552	9.079.449	9.373.288
388.854	469.632	447.630	Offentlig sektor	447.630	469.632	388.854
205.215	326.477	300.493	Primærnæringen	300.493	326.477	205.215
125.646	82.608	64.958	Industri	64.958	82.608	125.646
428.479	398.924	351.638	Bygg- og anleggsvirksomhet	351.638	398.924	428.479
321.599	332.538	270.079	Varehandel	270.079	332.538	321.599
126.302	164.916	126.376	Transport og lagring	126.376	164.916	126.302
61.182	54.208	48.347	Hotell og restaurantdrift	48.347	54.208	61.182
636.220	671.304	836.135	Forretningsmessig tjenesteyting	825.658	659.893	628.223
770.172	849.835	700.353	Omsetning/drift eiendommer	692.726	830.728	747.808
383.057	433.329	929.201	Diverse næringer	929.201	433.329	383.057
3.277	81.559	76.562	Påløpte renter	76.562	81.559	3.277
12.823.290	12.944.778	13.510.324	Sum innskudd fordelt på sektor og næring	13.492.220	12.914.260	12.792.928

Note 7

Finansielle derivater

Generell beskrivelse:

Oppstillingen nedenfor viser virkelig verdi av bankens finansielle derivater bokført som eiendeler og gjeld samt nominelle verdier av kontraktene. Positiv markedsverdi av kontrakter blir bokført som eiendel, mens negativ markedsverdi blir bokført som gjeld. Kontraktsvolumet, oppført brutto, viser størrelsen av derivatenes underliggende eiendeler, og er grunnlaget for måling av endringer i virkelig verdi av bankens

derivater. Det oppgitte volumet viser utestående volum av transaksjoner ved årets slutt og gir ingen indikasjon på markedsrisiko eller kredittrisiko. Alle derivater blir bokført til virkelig verdi over resultatet. Gevinster blir ført som eiendeler og tap ført som gjeld for alle rentederivater.

Banken har ingen kontrakter som kvalifiserer for kontantstrømsikring.

Morbank og konsern

Alle beløp er like for morbank og konsern. Tall i hele tusen kroner.

Finansielle derivater

Til virkelig verdi over resultatet	30.09.2017			30.09.2016		
	Kontraktssum	Virkelig verdi		Kontraktssum	Virkelig verdi	
Renteinstrumenter	Eiendeler		Forpliktelse	Eiendeler		Forpliktelse
Renteswapper fastrente utlån	1.373.488	2.197	18.410	1.434.872	3.816	20.674
Sum renteinstrumenter	1.373.488	2.197	18.410	1.434.872	3.816	20.674
Sikring av innlån						
Rentebytteavtaler fastrente innlån	1.520.000	19.840	43	1.620.000	24.347	43
Sum renteinstrumenter	1.520.000	19.840	43	1.620.000	24.347	43
Andre finansielle derivater						
Garanti Eksportfinans	-	51	-	-	143	-
Sum andre finansielle derivater i balansen	-	51	-	-	143	-
Sum valuta- og renteinstrumenter i tusen kroner						
Sum renteinstrumenter	2.893.488	22.038	18.452	3.054.872	28.164	20.716
Sum andre finansielle derivater	-	51	-	-	143	-
Sum	2.893.488	22.089	18.452	3.054.872	28.307	20.716

Virkelig verdisikring

Netto tap resultatført knyttet til sikringsinstrumentene ved virkelig verdisikring av bankens fastrente innlån var 4,5 mill. kroner pr 30.09.2017 mot tap 11,3 mill. kroner

i 2016. Netto gevinst på sikringsobjekter knyttet til den sikrede risikoen var 3,7 mill. kroner pr 30.09.2017 mot gevinst 11,3 mill. kroner i 2016.

Garanti Eksportfinans AS

Banken deltar som eier i Eksportfinans AS i et garanti-syndikat for nedskrivninger i obligasjonsbeholdningen til Eksportfinans AS. Startdato for garantien var 29.02.2008. Fra og med februar 2011 har det blitt gjennomført årlige utvekslinger av sikkerhet i henhold til avtalen med utgangspunkt i verdien av obligasjonsbeholdningen

i Eksportfinans AS ved utgangen av februar. Avtalen forventes å forfalle i desember 2023. Garantiavtalen er klassifisert som et finansielt derivat i balansen og resultatføres under netto resultat fra andre finansielle investeringer. Bankens garanti er maksimert til 1,35 mill. kroner.

Note 8

Andre eiendeler

MORBANK				KONSERN		
31.12.16	30.09.16	30.09.17	(Hele tusen kroner)	30.09.17	30.09.16	31.12.16
28.415	29.468	28.229	Forskuddsbet. ikke påløpte kostnader og opptj. ikke mottatte innt.	32.487	34.253	29.457
18.211	23.803	20.364	Andre eiendeler	56.612	59.849	54.151
46.626	53.271	48.594	Andre eiendeler	89.099	94.102	83.608

Note 9

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital

SpareBank 1 Ringerike Hadeland emitterer og innløser verdipapirgjeld som et ledd i likviditetsstyringen. Refinansieringsbehovet blir også delvis finansiert ved

overføring av utlånsportefølje til SpareBank 1 Boligkreditt AS. Oppstillingen er identisk i morbank og konsern. All verdipapirgjeld er utstedt i NOK.

Verdipapirgjeld

(Hele tusen kroner)	30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016
Obligasjonsgjeld			
- pålydende verdi	5.291.975	5.287.000	5.376.000
- bokført verdi	5.333.285	5.348.191	5.432.686
Sum gjeld ved utstedelse av verdipapirer, pålydende verdi	5.291.975	5.287.000	5.376.000
Sum gjeld ved utstedelse av verdipapirer, bokført verdi	5.333.285	5.348.191	5.432.686

Obligasjonsgjeld fordelt på forfallstidspunkt

(Hele tusen kroner)	30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016
2017	485.000	964.000	836.000
2018	1.448.975	1.628.000	1.595.000
2019	763.000	820.000	820.000
2020	800.000	800.000	800.000
2021	875.000	875.000	875.000
2022	720.000	200.000	450.000
2023	200.000	-	-
Sum obligasjonsgjeld, pålydende verdi	5.291.975	5.287.000	5.376.000

Endring i verdipapirgjeld

(Hele tusen kroner)	30.09.17	Emittert/utvidet	Forfalt/ innløst	31.12.16
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	5.291.975	470.000	-554.025	5.376.000
Påløpte renter	23.792	-	-	34.290
Verdijusteringer	17.518	-	-	22.395
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	5.333.285	470.000	-554.025	5.432.686

Ansvarlig lånekapital

(Hele tusen kroner)	30.09.17	30.09.16	31.12.16
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital *	43.008	200.000	250.000
Påløpte renter	250.000	278	381
Sum ansvarlig lånekapital	316	200.278	250.381

* Ansvarlig lån har en løpetid på 10 år med mulighet for call etter 5 år i juni 2019. Opprinnelig forfall i juni 2024.

Endring i ansvarlig lånekapital

(Hele tusen kroner)	30.09.17	Emittert/utvidet	Forfalt/ innløst	31.12.16
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital, nominell verdi	250.000	-	-	250.000
Påløpte renter	316	-	-	381
Sum ansvarlig lånekapital	250.316	-	-	250.381

Note 10**Annen gjeld og balanseførte forpliktelser**

MORBANK				KONSERN		
31.12.16	30.09.16	30.09.17	(Hele tusen kroner)	30.09.17	30.09.16	31.12.16
28.193	22.704	26.494	Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	36.246	38.535	39.381
89.798	83.161	88.927	Pensjonsforpliktelser	88.927	82.809	88.962
95.450	86.305	121.946	Annen gjeld	144.766	111.458	121.528
213.441	192.170	237.367	Sum annen gjeld og balanseførte forpliktelser	269.939	232.803	249.871

Note 11

Kapitaldekning

Emisjon av egenkapitalbevis

Det er i løpet av 2. kvartal 2017 gjennomført tre egenkapitalbevisemisjoner:

- rettet emisjon	1.486.486 nye egenkapitalbevis pålydende 100	Kurs 185	275,0 mill. kroner
- reparasjonsemisjon	157.196 nye egenkapitalbevis pålydende 100	Kurs 185	29,1 mill. kroner
- ansatteemisjon	60.071 nye egenkapitalbevis pålydende 100	Kurs 148	8,9 mill. kroner
Brutto emittert			313,0 mill. kroner
Emisjonskostnader			10,4 mill. kroner
Netto emittert			302,6 mill. kroner

Kapitalstyring

Per 30. september 2017 er kravet til bevaringsbuffer 2,5 prosent, systemrisikobuffer 3 prosent og motsyklisk kapitalbuffer 1,5 prosent. Disse kravene er i tillegg til kravet om ren kjernekapital på 4,5 prosent, slik at samlet minstekrav til ren kjernekapital er 11,5 prosent. Motsyklisk buffer er besluttet økt med 0,5 prosentpoeng til 2 % fra 31. desember 2017.

Bankens investering i datterselskapene Eiendoms-
megleren Ringerike Hadeland og SpareBank 1

Økonomihuset AS faller inn under størrelsesunntaket i CRR/CDR IV forskriftenes §17, og det utarbeides således ikke kapitaldekning på konsolidert nivå.

SpareBank 1 Ringerike Hadeland benytter standard-
metoden for kredittrisiko og basismetoden for
operasjonell risiko.

Konsernets mål om ren kjernekapitaldekning er mini-
mum 15 prosent. Målet for total kjernekapital er 15,5 %
og målet for total kapitaldekning er 17,5 %.

	MORBANK		
(Hele tusen kroner)	30.09.17	30.09.16	31.12.16
Egenkapitalbevis	1.565.041	1.394.665	1.394.665
Overkursfond	489.177	361.134	361.134
Utjevningsfond, grunnfond og kompensasjonsfond	748.103	620.840	743.922
Fond for urealiserte gevinster	20.807	27.333	27.558
Avsatt til gaver og utbytte	-	-	162.160
Annen egenkapital	277.410	232.838	-21.631
Sum balanseført egenkapital	3.100.538	2.636.810	2.667.808
Balanseført egenkapital som ikke inngår i kjernekapital	-121.773	-140.528	-162.160
Verdiendringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse (AVA)	-3.825	-3.410	-3.758
Fradrag for utsatt skatt, goodwill og andre immaterielle eiendeler	-1.383	-4.083	-3.183
Fradrag for direkte og indirekte investeringer i selskaper i finansiell sektor ¹	-414.696	-375.779	-377.139
Sum netto ren kjernekapital/ kjernekapital	2.558.862	2.113.012	2.121.568
Tilleggskapital utover kjernekapital			
Tidsbegrenset ansvarlig kapital	250.000	200.000	250.000
Fradrag for direkte og indirekte investeringer i selskaper i finansiell sektor ¹	-54.898	-107.553	-96.154
Sum netto tilleggskapital	195.102	92.447	153.846
Netto ansvarlig kapital	2.753.964	2.205.459	2.275.414

Risikoveid beregningsgrunnlag			
Stater	-	-	-
Lokale og regionale myndigheter	31.044	6.901	17.827
Institusjoner	286.743	274.846	206.821
Foretak	3.670.933	3.332.880	3.293.313
Massemarked	1.863.328	1.950.002	1.886.726
Pantsikkerhet i eiendom	6.645.345	6.445.067	6.603.432
Forfalte engasjementer	28.910	30.060	37.928
Høyrisikoengasjementer	-	-	-
Obligasjoner med fortrinnsrett	122.632	96.753	120.897
Andeler i verdipapirfond	-	-	-
Øvrige engasjementer	165.174	180.320	166.559
Sum kredittrisiko	12.814.108	12.316.829	12.333.503
Operasjonell risiko	1.029.236	956.677	956.677
Motpartsrisiko derivater (CVA-risiko)	21.539	35.044	28.738
Totalt beregningsgrunnlag	13.864.883	13.308.550	13.318.918
Kapitaldekning			
Ren kjernekapitaldekning	18,5 %	15,9 %	15,9 %
Kjernekapitaldekning	18,5 %	15,9 %	15,9 %
Kapitaldekning	19,9 %	16,6 %	17,1 %
Bufferkrav			
Bevaringsbuffer (2,50 %)	346.622	332.714	332.973
Motsyklisk buffer (1,50 %)	207.973	199.628	199.784
Systemrisikobuffer (3,00 %)	415.946	399.257	399.568
Sum bufferkrav til ren kjernekapital	970.542	931.599	932.324
Minimumskrav til ren kjernekapital (4,50 %)	623.920	598.885	599.351
Tilgjengelig ren kjernekapital	964.400	582.529	589.892

1. I henhold til Forskrift om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler og verdipapirforetak skal fradraget for ikke-vesentlige investeringer i selskaper i finansiell sektor fases inn med følgende prosentsats:

- i 2014: 20 prosent
- i 2015: 40 prosent
- i 2016: 60 prosent
- i 2017: 80 prosent

Note 12

Egenkapitalbevisiere og spredning av egenkapitalbevis per 30.09.2017

Det var 2.091 egenkapitalsbevisiere per 30.09.2017 De største var:		% av totalt antall egenkapital- bevis
	Antall	
1 Sparebankstiftelsen Ringerike	4.629.938	29,58%
2 Sparebankstiftelsen Gran	3.086.627	19,72%
2 Sparebankstiftelsen Jevnaker Lunner Nittedal	3.086.627	19,72%
4 Fres AS	500.000	3,19%
5 MP Pensjon PK	293.434	1,87%
6 Wenaasgruppen As	195.000	1,25%
7 Verdipapirfondet Eika	180.464	1,15%
8 Ringeriks Kraft AS	136.236	0,87%
9 Wenaas Kapital AS AK	100.000	0,64%
10 Nordenfjelske Bykredits Stiftelse	66.213	0,42%
11 Allumgården AS	62.311	0,40%
12 Aka AS	51.891	0,33%
13 G.A.S. Holding AS	50.679	0,32%
13 Hamang AS	49.551	0,32%
15 Pensjonsordningen For Apotekvirksomhet	47.643	0,30%
16 Sparebanken Vestfold	43.380	0,28%
17 Tronrud AS	41.891	0,27%
18 Rg Holding AS	41.338	0,26%
19 Lunner Almenning	40.322	0,26%
20 J.P.R. Holding	38.000	0,24%
Sum 20 største	12.741.545	81,41%
Øvrige egenkapitalbevisiere	2.908.860	18,59%
Totalt antall egenkapitalbevis (pålydende kr 100)	15.650.405	100%

Egenkapitalbevisbrøk – Morbank

(Hele tusen kroner)	30.09.2017	01.01.2017	30.09.2016
Eierandelskapital	1.565.041	1.394.665	1.394.665
Overkursfond	489.177	361.134	361.134
Utjevningsfond eksklusive utbytte og fond for urealiserte gevinster	673.582	673.582	553.963
A. Sum egenkapitalbevisierenes kapital	2.727.799	2.429.380	2.309.762
Grunnfondskapital eksklusive gaver og fond for urealiserte gevinster	69.456	69.456	65.992
Kompensasjonsfond	5.066	885	885
B. Sum samfunnseid kapital	74.522	70.341	66.877
Egenkapital eksklusiv utbytte, fond for urealiserte gevinster og annen egenkapital	2.802.321	2.499.720	2.376.639
Eierandelsbrøk (A/(A+B))	97,34 %	97,19 %	97,19 %

Note 13

Segmentinformasjon

Inndelingen i segmentene som beskrevet under er knyttet til den måten konsernet styres og følges opp på internt i virksomheten. På balanseposter segmentrapporteres det i morbanken kun på utlån og innskudd. Øvrige balanseposter er klassifisert under øvrige.

Rapporteringen av segmenter er inndelt i følgende områder: Privatmarked inneholder privatkunder for hele banken, samt mindre bedriftskunder. Bedriftsmarked inneholder større bedriftsengasjementer. Eiendoms-megling samt IT- og regnskapstjenester inneholder virksomhet i datterselskaper.

Konsern 30.09.2017

(Hele tusen kroner)	Privat- marked	Bedrifts- marked	Eiendoms- megling	IT- og regnskaps- tjenester	Øvrig virksomhet/ elimineringer	Totalt konsern
RESULTAT						
Netto renteinntekter og provisjon BK	179.789	134.555	303	32	-6.071	308.608
Netto andre provisjonsinntekter	62.703	21.921	-	-	97	84.721
Netto andre inntekter	1.500	1.771	48.078	45.644	71.980	168.973
Driftskostnader	128.972	53.654	38.123	36.806	3.152	260.707
Resultat før tap	115.020	104.593	10.258	8.870	62.854	301.595
Tap på utlån og garantier	-245	3.827	-	-	-	3.582
Resultat før skatt	115.265	100.766	10.258	8.870	62.854	298.012
BALANSE						
Utlån til kunder	10.517.694	7.717.954	-	-	20.307	18.255.955
Individuell nedskrivning utlån	-2.265	-13.325	-	-	-	-15.590
Gruppenedskrivning utlån	-14.109	-51.572	-	-	-	-65.681
Andre eiendeler	-	-	42.996	24.776	4.400.547	4.468.319
Sum eiendeler pr segment	10.501.320	7.653.057	42.996	24.776	4.420.854	22.643.002
Innskudd fra og gjeld til kunder	9.009.569	4.500.719	-	-	-18.068	13.492.220
Annen gjeld og egenkapital	-	-	42.996	24.776	9.083.012	9.150.782
Sum egenkapital og gjeld pr segment	9.009.569	4.500.719	42.996	24.776	9.064.942	22.643.002

Konsern 30.09.2016

(Hele tusen kroner)	Privat- marked	Bedrifts- marked	Eiendoms- megling	IT- og regnskaps- tjenester	Øvrig virksomhet/ elimineringer	Totalt konsern
RESULTAT						
Netto renteinntekter og provisjon BK	166.603	130.531	355	45	-6.442	291.092
Netto andre provisjonsinntekter	60.898	21.239	-	-	-1.005	81.131
Netto andre inntekter	9.437	3.343	61.601	47.043	102.148	223.573
Driftskostnader	116.804	51.113	37.526	38.007	1.136	244.584
Resultat før tap	120.133	104.000	24.430	9.082	93.566	351.212
Tap på utlån og garantier	-2.480	9.818	-	-	-	7.338
Resultat før skatt	122.614	94.182	24.430	9.082	93.565	343.874
BALANSE						
Utlån til kunder	10.016.187	7.819.991	-	-	43.921	17.880.100
Individuell nedskrivning utlån	-2.632	-8.142	-	-	-	-10.774
Gruppenedskrivning utlån	-13.029	-49.336	-	-	-	-62.365
Andre eiendeler	-	-	56.481	21.007	3.700.425	3.777.913
Sum eiendeler pr segment	10.000.527	7.762.513	56.481	21.007	3.744.346	21.584.875
Innskudd fra og gjeld til kunder	8.663.928	4.280.850	-	-	-30.518	12.914.260
Annen gjeld og egenkapital	-	-	56.481	21.007	8.593.127	8.670.614
Sum egenkapital og gjeld pr segment	8.663.928	4.280.850	56.481	21.007	8.562.608	21.584.875

Note 14

SpareBank 1 Boligkreditt AS m.v.

SpareBank 1 Boligkreditt AS, SpareBank 1 Næringskreditt AS og SpareBank 1 Kredittkort AS

SpareBank 1 Ringerike Hadeland har, sammen med de andre eierne, inngått avtale om etablering av likviditetsfasilitet for SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt. Eierne har også inngått avtale om å sikre at SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt til enhver tid har en kjernekapital-dekning på minimum 9 %.

SpareBank 1 Ringerike Hadeland har, sammen med de andre eierne, inngått avtale om å sikre at SpareBank 1 Kredittkort AS til enhver tid har en forsvarlig ansvarlig kapital.

For mer informasjon vedrørende avtalene se note 9 i årsregnskapet.

Note 15

Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter

I henhold til IFRS 7 skal finansielle instrumenter som regnskapsføres til virkelig verdi klassifiseres i ulike nivåer:

Nivå 1: Verdssettelse basert på noterte priser i aktivt marked

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelige. Instrumenter inkludert i nivå 1 omfatter kun egenkapitalinstrumenter notert på Oslo Børs.

Nivå 2: Verdssettelse basert på observerbare markedssdata

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked (for eksempel enkelte OTC derivater) bestemmes ved å bruke verdssettelsesmetoder. Disse verdssettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der det er tilgjengelig, og belager seg minst mulig på konsernets egne estimer. Dersom alle vesentlige data som kreves for å fastsette virkelig verdi av et instrument er observerbare data, er instrumentet inkludert i nivå 2. Instrumenter inkludert i nivå 2 omfatter renteswapper og obligasjoner og sertifikater som inngår i likviditetsporteføljen, samt egenkapitalinstrumenter notert på utenlandsk børs.

Nivå 3: Verdssettelse basert på annet enn observerbare data

Dersom fastsettelsen av verdi ikke er tilgjengelig i forhold til nivå 1 og 2, benyttes verdssettelsesmetoder som baserer seg på ikke-observerbar informasjon.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke er basert på observerbare markedssdata, er fastsatt på grunnlag av verdianslag innhentet fra eksterne parter eller SpareBank 1 Gruppen. Verdivurdering er basert på et gjennomsnitt av fem ulike metoder:

- siste kjente transaksjonskurs
- resultat per aksje
- utbytte per aksje
- rapportert EBITDA for underliggende aksjeselskap
- siste kjente transaksjonskurs på sammenlignbare instrumenter

Instrumenter inkludert i nivå 3 som verdsettes etter disse verdssettelsesmetoder omfatter unoterte egenkapitalinstrumenter, som vurderes til virkelig verdi over resultatet. Strategiske eierposter i SpareBank 1 selskapene verdsettes i hovedsak til gjennomsnittlig emisjonskurs. Ved verdifall som ikke anses å være forbigående, nedskrives eierposten til vår andel av bokført egenkapital i selskapet.

Fastrentelån klassifisert i nivå 3 verdivurderes kvartalsvis basert på en neddiskontert nåverdi av fremtidige kontanstrømmer fra porteføljen. Diskonteringsrenten settes lik en stipulert markedsrente for porteføljen. Verdien tilsvarer bankens beste estimat på prisen en markedsdeltaker vil være villig til å betale for fastrenteutlånsporteføljen i et annenhåndsmarked for fastrenteutlån.

Konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi pr. 30.09.2017

Eiendeler (hele tusen kroner)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	22.089	-	22.089
- Obligasjoner og sertifikater	-	1.836.447	-	1.836.447
- Egenkapitalinstrumenter og verdipapirfond	11.617	1.666	45	13.328
- Fastrentelån	-	-	1.417.868	1.417.868
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter	-	-	516.960	516.960
Sum eiendeler	11.617	1.860.202	1.934.873	3.806.692

Forpliktelser (hele tusen kroner)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	18.452	-	18.452
Sum forpliktelser	-	18.452	-	18.452

Konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi pr. 30.09.2016

Eiendeler (hele tusen kroner)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	36.095	-	36.095
- Obligasjoner og sertifikater	-	1.250.198	-	1.250.198
- Egenkapitalinstrumenter og verdipapirfond	7.544	-	2.206	9.750
- Fastrentelån	-	-	1.494.779	1.494.779
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter	-	-	511.387	511.387
Sum eiendeler	7.544	1.286.293	2.008.372	3.302.208

Forpliktelser (hele tusen kroner)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	32.471	-	32.471
Sum forpliktelser	-	32.471	-	32.471

Konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi pr. 31.12.2016

Eiendeler (hele tusen kroner)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	28.307	-	28.307
- Obligasjoner og sertifikater	-	1.603.121	-	1.603.121
- Egenkapitalinstrumenter og verdipapirfond	-	1.666	540	2.206
- Fastrentelån	-	-	1.537.721	1.537.721
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter	-	-	565.680	565.680
Sum eiendeler	-	1.633.093	2.103.942	3.737.035

Forpliktelser (hele tusen kroner)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	20.716	-	20.716
Sum forpliktelser	-	20.716	-	20.716

Endringer i instrumentene klassifisert i nivå 3 pr. 30.09.2017

	Fastrentelån	Egenkapital-instrumenter	Sum
Inngående balanse	1.537.721	566.220	2.103.942
Investeringer i perioden	-	10.508	10.508
Tilbakebetaling av kapital	-	-	-
Salg i perioden (til bokført verdi)	-	-58.581	-58.581
Netto volumendring i perioden	-119.399	-	-119.399
Gevinst eller tap ført i resultatet	-454	7.215	6.761
Gevinst eller tap ført direkte mot utvidet resultat	-	-8.358	-8.358
Utgående balanse	1.417.868	517.004	1.934.872

Verdsettelsen av fastrentelånene er basert på endringer i markedsrenten og endringer i porteføljens kunderente hensyntatt gjennomsnittlig gjenværende løpetid på porteføljen. Gjennomført sensitivitetsanalyse indikerer at en økning i markedsrenten på 10 basispunkter ville

medført en brutto negativ resultateffekt på 4,4 mill kroner. Tilsvarende ville en reduksjon i markedsrenten på 10 basispunkter medført en brutto positiv resultateffekt på 4,4 mill kroner.

Note 16

Finansielle instrumenter og motregning

Banken er pliktig å opplyse om hvilke finansielle instrumenter banken anser å oppfylle kravene til nettoføring iht. IAS 32.42, samt hvilke finansielle instrumenter man har inngått motregningsavtaler på. Begge iht. IFRS 7.13 A-F.

I den finansielle oppstillingen har banken ingen finansielle instrumenter som bokføres netto.

SpareBank 1 Ringerike Hadeland har ikke inngått ISDA-avtaler som tillater motregning på finansielle instrumenter. Kunder som driver tradingvirksomhet henvises til Sparebank 1 SMN for utøvelse av virksomheten.

RESULTATER FRA KVARTALSREGNSKAPENE

KONSERN

(Hele tusen kroner)	3. kvartal 2017	2. kvartal 2017	1. kvartal 2017	4. kvartal 2016	3. kvartal 2016	2. kvartal 2016	1. kvartal 2016	4. kvartal 2015	3. kvartal 2015
RESULTAT									
Renteinntekter	152 298	149 939	150.446	152.910	152.039	148.282	148.320	153.634	162.068
Rentekostnader	60 988	61 772	64.077	62.484	59.561	61.310	71.378	69.771	80.921
Netto renteinntekter	91 310	88 167	86.369	90.425	92.478	86.972	76.943	83.863	81.148
Provisjonsinntekter	48 417	44 773	40.194	40.278	41.807	41.420	38.594	40.874	41.919
Provisjonskostnader	2 083	1 837	1.982	2.514	2.034	2.031	1.925	2.181	2.065
Andre driftsinntekter	28 352	33 950	33.379	29.964	31.346	46.016	40.778	30.167	28.941
Netto provisjonsinntekter og andre inntekter	74 686	76 886	71.591	67.729	71.119	85.405	77.447	68.859	68.795
Utbytte og andre inntekter fra verdipapirer	7	1 083	11.512	13	2.997	15.420	6.842	94	5
Inntekter av eierinteresser	15 223	13 071	14.801	15.140	15.859	16.749	11.221	11.331	7.558
Netto verdiendring på finansielle eiendeler	4 346	12 535	715	-11.516	41.952	1.714	-7.321	-14.813	-1.750
Netto avkastning på finansielle investeringer	19 575	26 690	27.028	3.638	60.807	33.884	10.742	-3.389	5.813
Sum inntekter	185 572	191 743	184.988	161.792	224.404	206.260	165.132	149.334	155.755
Personalkostnader	51 769	51 252	54.646	51.556	49.349	49.416	46.513	51.569	47.454
Ordinære avskrivninger	2 346	3 281	3.343	3.492	3.503	3.543	3.574	3.297	4.445
Andre driftskostnader	29 190	32 070	32.809	32.401	27.402	29.628	31.656	31.982	30.998
Sum driftskostnader	83 305	86 604	90.798	87.448	80.254	82.587	81.743	86.849	82.897
Driftsresultat før tap	102 267	105 139	94.189	74.344	144.150	123.673	83.388	62.485	72.858
Tap på utlån og garantier	-2 179	6 335	-574	6.624	-1.477	5.427	3.388	2.152	611
Resultat før skatt	104 446	98 803	94.763	67.720	145.627	118.246	80.001	60.333	72.247
Skattekostnad	21 177	16 158	17.132	21.832	21.594	21.358	19.869	11.505	21.985
Periodens resultat	83 269	82 645	77.631	45.888	124.033	96.888	60.132	48.828	50.262
Poster som ikke vil bli reklassifisert til resultat									
Aktuarielle gevinster og tap vedrørende ytelsespensjon	-	-	-	-7.647	-	-	-	1.421	-
Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	116	1 576	93	2.012	268	-1.677	302	1.085	-
Skattekostnad	-	-	-	1.910	-	-	-	-384	-
Poster som vil bli reklassifisert til resultat									
Endr i virkelig verdi for inv tilgjengelig for salg	-7	-11 357	3.006	8.045	-15.097	-11.899	-4.690	16.185	2.317
Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	-	-	-	36	-	-	-	-	-
Sum øvrige resultatposter ført mot egenkapitalen	109	-9 781	3.099	4.357	-14.829	-13.576	-4.389	18.307	2.317
Totalresultat	83 378	72 864	80.731	50.245	109.204	83.312	55.744	67.135	52.580

(Hele tusen kroner)	3. kvartal 2017	2. kvartal 2017	1. kvartal 2017	4. kvartal 2016	3. kvartal 2016	2. kvartal 2016	1. kvartal 2016	4. kvartal 2015	3. kvartal 2015
NØKKELTALL FRA KVARTALSREGNSKAPENE									
Lønnsomhet									
Egenkapitalavkastning	10,9 %	11,1 %	10,8 %	6,5 %	18,1 %	14,5 %	9,0 %	7,4 %	7,8 %
Egenkapitalavkastning (totalresultat)	10,9 %	9,8 %	11,3 %	7,2 %	15,9 %	12,5 %	8,3 %	10,2 %	8,1 %
Kostnadsprosent	44,9 %	45,2 %	49,1 %	54,0 %	35,8 %	40,0 %	49,5 %	58,2 %	53,2 %
Balansetall									
Brutto utlån til kunder	18 255 955	17 782 356	17 717 600	17 936 210	17 880 100	17 617 109	17 002 502	16 797 454	16 600 654
Brutto utlån til kunder inkl. SpareBank 1 Boligkreditt	25 115 526	24 601 418	24 305 240	24 345 224	24 092 280	23 640 281	22 911 374	22 510 093	21 811 920
Innskudd fra kunder	13 492 220	13 457 703	12 981 908	12 792 928	12 914 260	13 035 850	12 308 404	12 370 473	12 354 048
Innskuddsdekning	73,9 %	75,7 %	73,3 %	71,3 %	72,2 %	74,0 %	72,4 %	73,6 %	74,4 %
Utlånsvekst siste 12 måneder	2,1 %	0,9 %	4,2 %	6,8 %	7,7 %	6,0 %	8,7 %	8,1 %	7,4 %
Utlånsvekst inkl. SpareBank 1 Boligkreditt	4,2 %	4,1 %	6,1 %	8,2 %	10,5 %	9,9 %	10,1 %	9,0 %	6,7 %
Innskuddsvekst siste 12 måneder	4,5 %	3,2 %	5,5 %	3,4 %	4,5 %	4,7 %	4,2 %	6,8 %	8,5 %
Gjennomsnittlig forvaltningskapital i kvartalet	22 629 150	22 240 472	21 759 663	21 619 278	21 501 973	20 953 483	20 111 966	19 778 914	19 816 276
Forvaltningskapital	22 643 002	22 615 299	21 865 645	21 653 680	21 584 875	21 419 071	20 487 895	19 736 036	19 821 791
Forvaltningskapital inkl. SpareBank 1 Boligkreditt	29 502 573	29 434 361	28 453 285	28 062 694	27 797 055	27 442 242	26 396 768	25 448 675	25 033 057
Tap og mislighold i % av brutto utlån									
Tapsprosent utlån	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Misligholdte engasjement i % av brutto utlån	0,1 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,1 %	0,3 %	0,4 %	0,4 %
Andre tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,2 %	0,1 %	0,1 %
Soliditet									
Kapitaldekningsprosent	19,9 %	19,9 %	17,0 %	17,1 %	16,6 %	16,5 %	16,0 %	17,2 %	17,5 %
Kjernekapitaldekningsprosent	18,5 %	18,5 %	15,6 %	15,9 %	15,9 %	15,7 %	15,3 %	16,5 %	16,8 %
Ren kjernekapitalprosent	18,5 %	18,5 %	15,6 %	15,9 %	15,9 %	15,7 %	15,3 %	16,5 %	16,8 %
Kjernekapital	2 558 862	2 540 029	2 093 890	2 121 568	2 113 012	2 091 961	2 039 842	2 134 634	2 124 145
Netto ansvarlig kapital	2 753 964	2 736 312	2 286 672	2 275 414	2 205 459	2 191 360	2 140 267	2 216 195	2 213 868
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage ratio)	11,1 %	11,0 %	9,5 %	9,7 %	9,7 %	9,5 %	9,7 %	10,6 %	10,4 %
Kontor og bemanning									
Antall kontor	5	5	5	5	6	6	6	8	8
Antall årsverk	230,0	232,5	226,1	225,8	223,4	221,3	222,6	223,4	227,2
Egenkapitalbevis									
Børskurs ved utgangen av kvartalet	193,50	184,00	190,00	178,00	170,00	170,00	174,00	175,50	170,00
Antall utstedte bevis	15 650 405	15 650 405	13 946 652	13 946 652	13 946 652	13 946 652	13 946 652	13 946 652	13 946 652
Bokført egenkapital per egenkapitalbevis	203,67	198,52	196,47	202,18	198,69	191,13	183,93	187,99	183,34
Resultat per egenkapitalbevis per kvartal (kr) (morbank)	3,99	9,88	5,41	1,99	7,19	7,68	3,48	2,55	2,76
Resultat per egenkapitalbevis per kvartal (kr) (konsern)	5,15	5,10	5,38	3,18	8,59	6,69	4,05	3,39	3,47
Pris / Resultat per egenkapitalbevis - annualisert	9,40	9,01	8,83	14,01	4,95	6,35	10,75	12,93	12,23
Pris / Bokført egenkapital	0,95	0,93	0,97	0,88	0,86	0,89	0,95	0,93	0,93

Alle alternative resultatmål er definert i eget vedlegg til finansiell rapportering tilgjengelig på bankens hjemmesider, www.rhbank.no

ERKLÆRING I HENHOLD TIL VERDIPAPIRHANDELLOVENS § 5–6

Vi erklærer, etter beste overbevisning, at delårsregnskapet for SpareBank 1 Ringerike Hadeland for perioden 1. januar til 30. september 2017 er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, herunder IAS 34 Delårsrapportering, og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av morbankens og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

Vi erklærer også, etter beste overbevisning, at delårsberetningen gir en rettviseende:

- oversikt over viktige begivenheter i regnskapsperioden og deres innflytelse på delårsregnskapet
- beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer konsernet står overfor i neste regnskapsperiode
- beskrivelse av vesentlige transaksjoner med nærstående.

Hønefoss, 25. oktober 2017

I styret for SpareBank 1 Ringerike Hadeland

Oscar Engeli (sign)
Leder

Anne Cathrine Frøstrup (sign)
Nestleder

Bjørn Haugen Morstad (sign)

Svein Oftedal (sign)

Kjell Baug (sign)

Hege Marie Syversen (sign)

Liv Bente Kildal (sign)

Gunnar Bergan (sign)

Steinar Haugli (sign)
Adm. banksjef

REVISJONSERKLÆRING

Deloitte AS
Dronning Eufemias gate 14
Postboks 221 Sentrum
NO-0103 Oslo
Norway

Tel.: +47 23 27 90 00
Fax: +47 23 27 90 01
www.deloitte.no

Til styret i SpareBank 1 Ringerike Hadeland

UTTALELSE VEDRØRENDE FORENKLET REVISORKONTROLL AV DELÅRSREGNSKAP

Vi har foretatt en forenklet revisorkontroll av balansen for Sparebank 1 Ringerike Hadeland (selskapet og konsernet) per 30. september 2017, og tilhørende resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital, kontantstrømoppstilling for nımånedersperioden avsluttet denne dato og utvalgte forklarende noter (delårsregnskapet). Ledelsen er ansvarlig for utarbeidelsen og fremstillingen av delårsregnskapet i samsvar med International Accounting Standard 34 "Interim Financial Reporting" som fastsatt av EU. Vår oppgave er å avgi en uttalelse om delårsregnskapet basert på vår forenklede revisorkontroll.

Omfanget av den forenklede revisorkontrollen

Vi har utført vår forenklede revisorkontroll i samsvar med internasjonal standard for forenklet revisorkontroll 2410 "Forenklet revisorkontroll av delårsregnskaper, utført av foretakets valgte revisor". En forenklet revisorkontroll av et delårsregnskap består i å rette forespørslar, primært til personer med ansvar for økonomi og regnskap, og å gjennomføre analytiske og andre kontrollhandlinger. En forenklet revisorkontroll har et betydelig mindre omfang enn en revisjon utført i samsvar med International Standards on Auditing, og gjør oss følgelig ikke i stand til å oppnå sikkerhet om at vi er blitt oppmerksomme på alle vesentlige forhold som kunne ha blitt avdekket i en revisjon. Vi avgir derfor ikke revisjonsberetning.

Konklusjon

Vi har ved vår forenklede revisorkontroll ikke blitt oppmerksomme på forhold som gir oss grunn til å tro at delårsregnskapet i det alt vesentlige ikke er utarbeidet i samsvar med International Accounting Standard 34 "Interim Financial Reporting" som fastsatt av EU.

Oslo, 25. oktober 2017

Deloitte AS

Henrik Woxholt

statsautorisert revisor

SPAREBANK 1 RINGERIKE HADELAND

Lokalbank Ringerike
Søndre Torv 6
3504 Hønefoss

Lokalbank Hole
Vik Torv
3530 Røyse

Lokalbank Jevnaker
Storgata 14
3520 Jevnaker

Lokalbank Gran
Smietorget
2750 Gran

Lokalbank Nittedal
Mattias Skytters vei 21–23
1482 Nittedal

KONSERNET SPAREBANK 1 RINGERIKE HADELAND

Postboks 518 Sentrum
Søndre Torv 6
3504 Hønefoss
Telefon: 02130
Telefaks: 32 11 33 01
E-post: firmapost@rhbank.no